

Onzekerheid en de toekomst

Ivan Van de Cloot
Hoofdeconoom
Itinera Institute

Er zijn enkele tekenen dat de snelheid waarmee de economie aan het krimpen is, afneemt. Het zou natuurlijk erg goed zijn dat de vrije val waar we ons sinds oktober in bevonden, gestopt werd. Daaruit besluiten dat we aan de vooravond van een duurzaam herstel staan, kunnen we helaas niet. De voorbije maanden hebben bedrijven vooral hun voorraden afgebouwd. Het stond dus in de sterren geschreven dat dit niet kon voortgaan: voorraden kunnen moeilijk negatief worden. Het is pas wanneer ondernemers opnieuw vertrouwen hebben dat de vraag naar hun producten weer echt aantrekt dat de gezonde basis wordt gelegd om de crisis achter ons te laten.

Dat we geen illusies moeten koesteren en denken dat volgend jaar opnieuw

een normaal jaar wordt, is wel duidelijk. Gezinnen, bedrijven en banken zijn zwaar toegetakeld door het vermogensverlies dat iedereen geleden heeft. Het aanzuiveren van de balans zal tijd vragen. De arbeidsmarkt loopt in ieder geval achter op de rest van de economie en daar zit nog veel slecht nieuws in de pijplijn. Dit jaar komen er gemakkelijk 100.000 werklozen bij en dit zou zich kunnen herhalen in 2010. In onze welvaartstaat betekent dit niet dat de consumptie van een kwart miljoen mensen volledig wegvalt, maar een vervangingsinkomen zal hen

sowieso minder toelaten te consumeren. Bovendien betekent dit niet veel goeds voor het consumentenvertrouwen want ook diegenen die hun job behouden gaan voorzichtiger om met grote aankopen.

Als bedrijven verplicht worden hun voorraden weer aan te vullen, worden een aantal bedrijven verder in de waardeketting aangezet om hun productie weer op te starten. Vandaag is de vraag echter

of reële expansie van de bezettingsgraad mogelijk is. Niet alleen werken de meeste bedrijven waarschijnlijk nog enkele jaren met een deel van hun productiecapaciteit onderbenut, bovendien zijn er kredietbeperkingen vanwege de banken. Ook in België wordt het steeds moeilijker te ontkennen dat de kredietverlening het laat afweten. Vaak verzandt men in “kip

of ei”-discussies waarbij het de vraag is of de kredietverlening verzwakt vanwege een inkrimpende vraag of een aflatend aanbod.

Om hierin klaarheid te brengen hebben centrale bankiers een kwalitatieve maatstaf ontwikkeld voor de criteria bij het goedkeuren van leningen en deze cijfers wijzen voor ons land momenteel op een enorme verstrakking van de kredietverlening.

Statistische analyse wijst uit dat op basis van het verleden er tot het eerste kwartaal van 2010 tot 60% waarschijnlijkheid is, dat de economie op jaarbasis zal krimpen. Vanaf dan is er even veel kans dat de economie blijft krimpen als dat er opnieuw groei komt. Dit wijst op de grote onzekerheid die de huidige uitzonderlijke situatie met zich mee brengt. Sinds de klassieke

Er zijn enkele tekenen dat de snelheid waarmee de economie aan het krimpen is, afneemt. Daaruit besluiten dat we aan de vooravond van een duurzaam herstel staan, kunnen we helaas niet.

Oudheid hebben mensen behoefte aan orakels die schijnbaar toelaten vat te krijgen op de toekomst. Zelfs in het Engeland van 1600 werd je niet als een wijze aanzien als je geen horoscopen kon lezen, duivels uitdrijven of vaardigheden had in voorspellen. Vandaag gaat het publiek en de pers er blijkbaar vanuit dat de economische discipline vooral draait rond het maken van voorspellingen.

In werkelijkheid zijn economen al erg blij indien ze de complexe economie van vandaag enigszins kunnen duiden zoals historici het verleden proberen te interpreteren. Op die basis kan een econoom op algemeen verzoek dan wel een aantal scenario's ontwikkelen van hoe de nabije toekomst er zou kunnen uitzien.

Vooraf van economen die in banken werkzaam zijn, wordt verwacht dat ze zinnig uitspraken kunnen doen over de evolutie van ongreepbare fenomenen als wisselkoersen en beursevolutie. Is het niet evident dat indien werkelijk zekerheid over deze zaken zou bestaan, de econoom in kwestie allang zijn schaapjes op het droge zou hebben?

Over een aggregaat als de nationale productie van een land kan op een termijn van enkele kwartalen zeker iets zinnig gezegd worden, maar uitspraken over en voorspellingen voor 2011 en later zou ik toch met een grote korrel zout nemen.

Ivan Van de Cloot
Hoofdeconoom

Onafhankelijke denktank en doetank voor duurzame economische groei en sociale bescherming.
"Think-tank" et "do-tank" indépendant pour une croissance économique et une protection sociale durables.

Itinera Institute VZW-ASBL

Boulevard Leopold II Laan 184d - B-1080 Brussel - Bruxelles

T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org www.itinerainstitute.org